

09.07.2013

OIKEUSMINISTERIÖ

Lainvalmisteluosasto

oikeusministerio@om.fi

Oikeusministeriön lausuntopyyntö OM 11/41/2010, 15.5.2013

Lausunto säätiölain uudistamistyöryhmän mietinnöstä (23/2013)

Oikeusministeriö on pyytänyt sisäasiainministeriön lausuntoa säätiölain uudistamistyöryhmän mietinnöstä "Uusi säätiölaki". Pyydettyä lausuntona sisäasiainministeriö esittää huomioitavaksi seuraavaa.

1 Luku. Säätiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

1:3 § Peruspääoma ja muu perustamisvaiheen rahoitus

Mietinnössä omaksuttu periaate, että säätiön perustaminen on mahdollista pienelläkin pääomalla saattaa lisätä perustettavien säätiöiden määrää. Tämä ei ole välttämättä huono asia, jos Patentti- ja rekisterihallituksen voimavarat vain mahdollistavat mietinnössä esitetyn rekisteröintitoimituksen käsittelyn ja säätiöiden myöhemmän valvonnan mietinnössä esitetyn mukaisesti.

5 Luku. Tilinpäätös ja toimintakertomus

2 § Toimintakertomus

Mietinnössä ehdotetaan, että säätiöiden tulee antaa toimintakertomuksessa tai tilinpäätöksen liitetietoina luvun 2 ja 3 §:ssä säädetty tiedot säätiön toiminnasta ja rahavirroista. Tietojenantovelvollisuuden laajentamisella pyritään lisäämään avoimuutta säätiön toimintaan. Sisäasiainministeriö pitää ehdotusta tarpeellisena, jotta viranomaisella olisi todellinen mahdollisuus valvoa säätiöiden toimintaa uskottavasti.

Sisäasiainministeriön näkemyksen mukaan tiedot siitä, miten säätiö on toiminut tarkoituksensa toteuttamiseksi, on aina oltava itse toimintakertomuksessa.

14 Luku. Säätiön valvonta

3 § Oikeus saada tietoja muilta henkilöitä

Mietinnön mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen tiedonsaantioikeutta tullaan nykyiseen verrattuna laajentamaan muun muassa siten, että tietoja voidaan salassapitosäännösten estämättä saada kaikilta sellaisilta luonnollisilta tai oikeushenkilöiltä, joilla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan valvontatoimen kannalta tarpeellisia tietoja. Sisäasiainministeriö pitää

säätiöiden asianmukaisen valvontatoiminnan ja väärinkäytösten havaitsemisen kannalta perusteltuna mainitunlaista tiedonsaantioikeuksien lisäämistä.

6 § Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Mietinnössä on esitetty tilintarkastajan oma-aloitteista ilmoitusvelvollisuutta. Esitetty tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus on varsin kattava ja perusteltu ottaen erityisesti huomioon sen, että tilintarkastajana toimimiselle ei ole asetettu enimmäismääräaika. Sisäasiainministeriö näkee uudistuksen tarpeellisenä varmistuksena säätiöiden viranomaisvalvonnan toteuttamisessa.

13 § Ilmoituksen tekeminen esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle

Mietinnössä on esitetty, että Patentti- ja rekisterihallitus voi puuttua havaittuun säätiölain tai sääntöjen vastaiseen toimintaan tekemällä tutkintapyynnön esitutkintaviranomaisille säätiön toiminnan lainmukaisuuden selvittämiseksi ja ilmoittamalla asia syyttäjälle syytteen nostamiseksi.

Ilmoituksen kohteena on mainittu hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen.

Mietinnön esityksen mukaan 13 §:n 1 momentissa säädetään:

"Jos on syytä epäillä, että hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen on toimessaan syyllistynyt rangaistavaan tekoon, Patentti- ja rekisterihallitus voi tehdä ilmoituksen esitutkintaviranomaiselle sen selvittämiseksi, onko rikosta tehty."

Sisäasiainministeriön näkemyksen mukaan ehdotetussa 13 §:n 1 mom:ssa Patentti- ja rekisterihallitukselle olisi perusteltua asettaa velvollisuus mainitun ilmoituksen tekemiseen silloin kun on syytä epäillä rikoksen tapahtuneen. Lisäksi ilmoitusvelvollisuuden tulisi kattaa kaikki sellaiset teot, joiden epäillään tapahtuneen säätiön toiminnassa eikä vain hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten tekoja. Mietinnössä ehdotettua henkilöllistä rajausta tulisi siis arvioida uudelleen, koska ehdotettu rajausta voi johtaa esimerkiksi tilanteeseen, jossa ilmoitusoikeus/ilmoitusvelvollisuus ei koskisi henkilöä, joka jostakin syystä käyttää säätiön hallintoelimissä tosiasiallista päätösvaltaa.

Lisäksi 13 §:n 2 momentti tulee poistaa tarpeettomana, koska kyse on rikosprosessin käynnistämisestä, johon kuuluu poliisin suorittama esitutkinta ennekuin syyttäjä voi tehdä syyteharkintaa. Sisäasiainministeriö viittaa tämän osalta muuttuneeseen konkurssilainsäädäntöön, jossa syyttäjä on poistettu ilmoituksen vastaanottajana.

Ehdotuksen vaikutusten arviointia

Säätiöiden toimintakertomus- ja tilinpäätöstietojen avoimuuden lisääntyminen todennäköisesti vähentää mahdollisuutta käyttää säätiötä hyväksi harmaan talouden ja talousrikollisuuden toimintaympäristössä. Sisäasiainministeriön näkemyksen mukaan mietinnössä esitetyillä säädöksillä ei ole vaikutusta poliisin toimintaan.

Poliisitarkastaja

Antti Simanainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä.
Sisäasiainministeriö SM 09.07.2013 klo 13.41. Allekirjoituksen oikeellisuuden
voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi

Päivi Räsänen
Kauko Aaltomaa